

İş Uyuşmazlıklarında Zorunlu Arabuluculuk

A. Giriş

12 Ekim 2017 tarihinde kabul edilen İş Mahkemeleri Kanunu ile işçi - işveren alacağı veya tazminatı davalarının görülebilmesi için arabulucuya başvurma zorunluluğu getirilmiştir. Bir başka deyişle, işçi ve işveren arasında çıkan uyuşmazlıklar için mahkemeye gitmeden önce taraflara görüşme, iletişim ve dosthane bir çözüm ortamı sağlayacak olan arabulucuya başvurulması zorunlu tutulmuştur.

Önemle belirtmek gerekir ki, iş kazası veya meslek hastalığından doğan uyuşmazlıklarda, arabulucuya gitme zorunluluğu bulunmamaktadır.

B. Dava Açma Süreci

Arabuluculuk faaliyeti sonrasında, tarafların aralarında anlaşamamaları durumunda, anlaşmaya varılmadığına ilişkin düzenlenen tutanak dava dilekçesine eklenerek dava açılabilmektedir. Bu tutanağın dava dilekçesine eklenmemesi halinde, dava açan tarafa mahkeme tarafından, tutanağın mahkemeye sunulması için bir haftalık kesin süre verilir. Bu süre içinde de taraflar arasında anlaşmaya varılmadığını gösteren tutanak mahkemeye sunulmaz ise dava usulden reddedilir.

Ayrıca, dava dilekçesi taraflardan biri tarafından mahkemeye sunulduktan sonra, tarafların arabuluculuğa başvurmadığı anlaşılırsa, herhangi bir ek işleme gerek kalmaksızın dava, dava şartı yokluğu nedeniyle reddedilir.

Bu halde, özetle, taraflar dava açmadan önce arabuluculuğa başvuracak, arabuluculuk faaliyeti sonrasında eğer anlaşma sağlanamaz ise, bunu belirten bir tutanak düzenlenecek ve dava dilekçesiyle birlikte mahkemeye sunulacaktır.

- Arabuluculuğa Başvuru -

- Anlaşma Sağlanamadığını Belirtilen Tutanak -

- Dava Dilekçesi ve Tutanak ile Dava Açma -

C. Arabuluculuğa Başvuru Süreci

Arabuluculuğa başvuru, işin yapıldığı yerdeki veya uyuşmazlığın karşı tarafının yerleşim yerindeki arabuluculuk bürosuna yapılır. Büro tarafından, arabulucuların bulunduğu ilgili listeden bir arabulucu belirlenir. Taraflar ayrıca listede bilgileri yer alan arabuluculardan biri üzerinde anlaşabilir ve tarafların isteği doğrultusunda bu arabulucu görevlendirilir.

Arabulucu, arabuluculuk bürosunca yapılan araştırma sonrasında elde edilen ve başvuran tarafından sağlanan iletişim bilgilerini kullanarak, tarafları bilgilendirir ve ilk toplantıya davet eder.

Toplantıya davet edilen karşı taraf, en geç ilk toplantıda arabuluculuk bürosunun yetkili olmadığına dair itirazlarını ileri sürebilir. Böyle bir itiraz söz konusu ise, arabulucu dosyayı, ilgili sulh hukuk mahkemesine gönderilmek üzere, arabuluculuk bürosuna teslim eder.

- Mahkemece, yetki itirazı reddedilirse, aynı arabulucu yeniden görevlendirilir.
- Mahkemece, yetki itirazı kabul edilirse, kararın tebliğinden itibaren bir hafta içinde yetkili arabuluculuk bürosuna başvurulabilir.

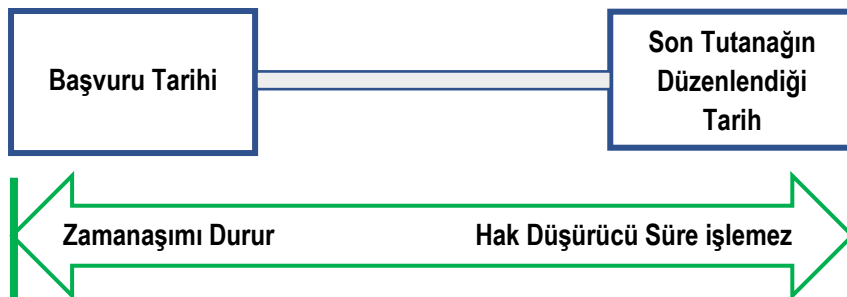
D. Arabuluculuk Faaliyeti

Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuca bağlar, zorunlu hallerde ise bu süre en fazla bir hafta uzatılabilir. Arabulucu, taraflara ulaşamaması, tarafların toplantıya katılmamaları nedeniyle görüşme yapılamaması, yapılan görüşmeler sonucunda anlaşmaya varılması veya varılamaması durumlarında arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu arabuluculuk bürosuna bildirir.

Taraflardan birinin, geçerli mazeret sunmaksızın ilk toplantıya katılmaması nedeniyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi halinde, son tutanakta bu tarafın toplantıya katılmadığı kayıt altına alınır. Arabuluculuk faaliyeti sonrasında açılan davada, toplantıya katılmayan taraf kısmen veya tamamen haklı bulunsa dahi yargılama giderinin tamamından sorumlu tutulur ve bu taraf lehine vekalet ücretine hükmedilmez. Eğer her iki taraf da ilk toplantıya katılmaz ise, sonrasında açılacak davada yapılan yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların karşılıklı olarak anlaşmaya varması durumunda, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinde düzenlendiği üzere, Arabuluculuk ücreti taraflarca eşit şekilde karşılanır.

Ayrıca, önemle belirtmek gerekir ki, İş Mahkemeleri Kanunu'nda açıkça belirtildiği üzere, arabuluculuk bürosuna başvurunun yapıldığı tarihten, son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar zamanaşımı duracak ve hak düşürücü süre işlemeyecektir.

İNAN&ARAS

Taraflar, arabuluculuk görüşmelerine bizzat katılabilecekleri gibi, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla da katılabilirler. Ayrıca, işveren, yazılı belge ile, arabuluculuk görüşmelerine katılması için, bir çalışanını yetkilendirebilir. Yetkilendirilen kişi, işvereni bu görüşmeler sırasında temsil edebilir ve son tutanağı imzalayabilir.

Arabuluculuk faaliyeti sonrasında, tarafların anlaşmaya varmaları durumunda, anlaşma belgesi düzenlenecek ve bu belge mahkeme kararı niteliğinde sayılacaktır. Üzerinde anlaşmaya varılmış hususlara yönelik, kural olarak irade sakatlığının bulunmadığı durumlarda, dava açılmaz.

E. Sonuç

Arabuluculuğa ilişkin düzenlemeler 1 Ocak 2018 tarihinde yürürlüğe girecektir. Arabuluculuğun belirtilen iş uyuşmazlıklarında zorunlu hale getirilmesi ile iş uyuşmazlıklarının en kısa sürede ve en az maliyetle çözülmesi amaçlanmaktadır.